

HET BOEK RUTH

H.L. Rossier

Het Boek Ruth

Vormgeving: Jan Paul Spoor
Revisie 2012

E-mail: redactie@oudesporen.nl
www.oudesporen.nl

Inhoud

Inleiding.	9
Hoofdstuk 1.	11
Hoofdstuk 2.	19
Hoofdstuk 3.	25
Hoofdstuk 4.	31

Inleiding

De gebeurtenissen van het boek Ruth vallen weliswaar midden in de treurige toestanden en verhoudingen die het tijdperk van de Richteren kenmerken, maar toch heeft de gedachtegang van deze geschiedenis niets gemeen met die van Richteren. Het boek Richteren beschrijft het verval van het volk Israël, dat God verantwoordelijk gesteld had, een verval dat onherstelbaar bleek ondanks de tere bemoeienissen van Gods goedheid, die trachtte het volk weer te herstellen – wat ook dikwijls gedeeltelijk gelukte.

In tegenstelling met de dorheid en onvruchtbaarheid van de weg van de ontrouwe Israëliet in het boek Richteren, is het boek Ruth vol frisheid. Men vindt hier de “waterbeken, fonteinen en diepten,” waarvan Mozes spreekt (Deut. 8:7); het doet ons weldadig aan als de koelte bij het verschijnen van het morgenrood. Alles ademt hier genade en de lieflijke harmonie wordt door geen wanklank verstoord. Het is als een groene oase in de woestijn, een vriendelijke idylle te midden van de donkere geschiedenis van Israël. Wanneer wij dit kleine boek met zijn vier hoofdstukken beschouwen, krijgt het voor onze ziel onschatbare waarde. De plaats van de gebeurtenissen is dezelfde gebleven, en toch is het ons alsof hemelse gevoelens en genegenheden hun intrek hebben genomen op aarde.

Het valt ons moeilijk te begrijpen dat hetzelfde land dat getuige was van zoveel strijd, schanddaden en afschuwelijke afgodendienst, tegelijkertijd het toneel kon zijn van gebeurtenissen waarvan de verheven eenvoud ons aan de gezegende dagen van de aartsvaders herinnert. En toch is dit verklaarbaar. Sinds de zondeval vinden wij een tweevoudige naast elkaar bestaande geschiedkundige ontwikkeling: die van de verantwoordelijkheid van de mens met haar gevolgen, en die van de raadsbesluiten en beloften van God met de wijze waarop Hij ze, ondanks alles, vervullen zal. Dit gebeurt door de *genade*, en daarvan wordt alleen melding gemaakt wanneer het Gods raadsbesluiten en beloften betreft. Want de verantwoordelijke mens kan de genade niet verwerven; zijn schuld kan haar niet omverwerpen; een toneel van verval is niet in staat haar aan banden te leggen, en God Zelf bestraft Satan, wanneer deze haar loop zoekt te stuiten (Zach. 3:2).

Naarmate het kwaad zich uitbreidt, ontvouwt de geschiedenis van de genade zich steeds meer en schrijdt zij onweerstaanbaar voort, totdat zij het voorgestelde doel bereikt heeft! Haar uitgangspunt is het hart van God, haar middelpunt de Persoon van de Heer Jezus, en haar einddoel de schitterende heerlijkheid van de tweede Mens en de zegeningen die wij met Hem zullen delen. Daarom eindigt het boek Ruth ook met de profetische vermelding van Hem, die de wortel en het geslacht van David is, de roemrijke Verlosser die aan Israël beloofd was.

Maar wanneer het boek Ruth getuigt van de genade, dan moet het ook een boek van het geloof zijn. De genade en het geloof gaan altijd samen; het geloof grijpt de genade aan en eigent zich haar toe, sluit zich aan bij de beloften van God en het volk van de beloften en vindt uiteindelijk zijn vreugde in Hem die de drager en de erfgenaam van die beloften is. Dit is dus het wonderbare karakter van het boek, dat wij nu wensen te overdenken.

Hoofdstuk 1

“In de dagen dat de richters richtten, gebeurde het, dat er een hongersnood in het land was” (vs. 1).

Deze woorden schilderen ons de bijzondere omstandigheden, waarin het land Israël verkeerde. Wij bevinden ons in de dagen van de richters, maar er heerste hongersnood; het is een tijd waarin de wegen van Gods voorzienigheid zich in oordeel over Zijn volk openbaren.

“Toen trok een man uit Betlehem in Juda met zijn vrouw en zijn beide zonen weg om als vreemdeling te vertoeven in het veld van Moab” (vs. 1).

Betlehem, de stad die de aardse geboorteplaats van de Messias zou worden (Micha 5:1), en het voorrecht zou bezitten om de Ster – door Israël verwacht – bij haar opgaan te zien schitteren, ondervond in de dagen van Noömi slechts de armoede en de volkomen hulpeloosheid van de mens. De Hand die het volk had staande gehouden, was teruggetrokken en er was aan alles gebrek. Van deze in het boek Richteren ontvouwde waarheid wordt in het boek Ruth slechts even melding gemaakt, hoewel onder toevoeging van bepaalde belangrijke feiten (vs. 2-5.)

Gedurende deze dagen van verval, en onder de tuchtigende hand van God, verlaat Elimelek, wiens naam ‘mijn God is Koning’ betekent, met Noömi (d.i. ‘lieflijkheid’), en zijn kinderen het land. Onder de toelating van God zoeken zij een toevluchtsoord bij de volken.

In deze grote beproeving is Noömi altijd nog met haar man en haar kinderen verbonden. Haar naam was nog niet veranderd, zij draagt die nog, niettegenstaande het verval. Maar Elimelek (d.i. ‘mijn God is Koning’) sterft en Noömi blijft als weduwe achter. Door de verbinding met het afgodische volk van Moab, ontwijden zich de zonen en zij sterven eveneens. Ogenschijnlijk is nu het geslacht van Elimelek zonder hoop op nakomelingschap uitgestorven en Noömi (d.i. ‘lieflijkheid’) in rouw (en voortaan onvruchtbaar), is in bittere droefheid gedompeld.

“Daarna maakte zij zich met haar schoondochters op en keerde uit het veld van Moab terug, want zij had in het veld van Moab vernomen, dat de HERE naar zijn volk omgezien had door hun brood te geven. Dus trok zij met haar beide schoondochters weg uit de plaats, waar zij vertoefd had. Toen zij onderweg waren om naar het land van Juda terug te keren” (vs. 6-7).

Zodra de tijding dat Jahweh Zijn volk weer genade bewees, Noömi bereikte, maakte zij zich op om naar haar land terug te keren. De toestand van Israël was onveranderd gebleven; God had echter een einde gemaakt aan de dagen van de bezoeking, die zwaar op het volk gedrukt hadden; en deze arme, onder het gewicht van haar leed neergebogen weduwe, mocht weer op betere dagen hopen.

De *genade* is, zoals wij reeds gezegd hebben, de eerste en voornaamste karaktertrek van het boek Ruth. Iedere zegening waarvan het spreekt, hangt af van het feit dat God *“naar zijn volk omgezien had door hun brood te geven”*. Met deze welbekende

uitdrukking duidt het Oude Testament de weldaden aan die Israël door de Messias zal krijgen. *“Haar voedsel zal Ik rijkelijk zegenen, haar armen zal Ik met brood verzadigen”* (Ps. 132:15). Als het volk gewild had, dan zouden deze goederen hun blijvend deel geworden zijn, toen Christus in hun midden verschenen was en de broden voor de 4000 en 5000 vermenigvuldigde!

De schoondochters van Noömi begeleidden haar, met de gedachte om met haar naar haar volk terug te keren (vs. 10). Maar de goede wil is niet voldoende; want om met de *genade* in aanraking te komen, is er niets minder nodig dan *geloof*.

Ze zeiden allebei tegen Noömi: *“Wij keren zeker met u terug naar uw volk”* (vs. 10). Men kan echter een zeer beminnelijk karakter hebben, zonder het geloof te bezitten.¹ Het is het *geloof* dat een kloof vormde tussen deze beide vrouwen, die in veel opzichten zo op elkaar leken. Het natuurlijke hart bezwijkt in de strijd met onoverkomelijke moeilijkheden, terwijl het geloof juist erdoor versterkt wordt en de geloofskracht er zelfs door toeneemt.

Orpa twijfelde op een weg, waar geen toekomst te zien was. Wat kon Noömi haar aanbieden? Had deze vrouw, beroofd als zij was, door God geslagen en met bitterheid vervuld, nog zonen in haar schoot die zij haar schoondochters tot mannen kon geven? Orpa kuste haar schoonmoeder en keerde terug naar haar land en haar afgoden (vs. 14).

---

1 Het gedrag van Orpa en van Ruth verklaart dit beginsel. Schijnbaar zijn deze beiden in niets van elkander onderscheiden. Zij vertrekken samen met Naomi, reizen met haar mee en bewijzen zo haar hun afhankelijkheid. De genegenheid van Orpa was ook oprecht gemeend, zij weende reeds bij de gedachte haar schoonmoeder te moeten verlaten en vergoot nog vele tranen vol meegevoel, toen zij werkelijk afscheid nam.

Zo wordt toch ten slotte het innerlijk van het natuurlijke hart openbaar. Het kan zich bij het volk Gods aansluiten, zonder ertoe te behoren. Een vrouw als Noömi is het wel waard genegenheid op te wekken; maar genegenheid is nog geen bewijs van geloof. Het geloof scheidt ons in de eerste plaats van de afgodendienst, doet ons onze goden opgeven en voert ons tot de waarachtige God. Dit was ook de eerste stap van de Tessalonicenzen op de geloofsweg (1 Tess. 1:9).

Orpa daarentegen keert zich van Noömi en van de God van Israël af, om naar haar volk en haar goden terug te keren. Bij het ontmoeten van de moeilijkheden blijkt zij onbekwaam om de proef te doorstaan. Zij gaat weliswaar huilend weg, maar zij gaat toch weg, evenals die beminnenswaardige jongeling die bedroefd wegging, omdat hij niet besluiten kon afstand te doen van zijn goederen om een arme en verachte Heer te volgen.

Met Ruth is het geheel anders. Bij haar vinden wij een kostbaar geloof, beslist, vastberaden en stoutmoedig. Geen enkele tegenwerping vermag haar te doen wankelen. Het doel staat haar duidelijk voor ogen. Zij hoort wel de woorden van Noömi aan, maar haar besluit is genomen; zij kent slechts één weg, die voor haar de weg is van niet anders te kunnen. Wat betekenen de onmogelijkheden van de menselijke natuur tegenover het *moeten* van het geloof?

Ruth laat zich niet door het vooruitzicht, nooit meer een man te zullen krijgen en ook niet door het bewustzijn dat de hand van de HERE tegen haar schoonmoeder uitgegaan was, terughouden; zij ziet in de zich ophopende bezwaren slechts des te meer grond om haar besluit trouw te blijven. Noömi is voor Ruth alles: “Ruth klemde zich aan haar vast” (vs. 14).

“Bring er bij mij niet op aan, dat ik u in de steek zou laten, door van u terug te keren; want waar u zult heengaan, zal ik heengaan,

en waar u zult vernachten, zal ik vernachten: uw volk is mijn volk en uw God is mijn God; waar u zult sterven, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden. Zo moge de HERE mij doen, ja nog erger: voorwaar, de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en u” (vs. 16-17).

Noömi te vergezellen, die voor Ruth de enig mogelijke verbinding met God en met Zijn volk vormde, en met haar te leven en te sterven, dat was de begeerte van deze geloofsvrouw. Intussen gaan haar gedachten veel verder dan een oppervlakkige aansluiting bij Israël, zij *maakt zich één* met het volk, hoe ook in vernedering geraakt, om op deze wijze de God van Israël, de waarachtige God, die nooit verandert, toe te behoren: *“Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God.”* Nadat zij Moab en haar goden de rug heeft toegekeerd, behoort zij tot iets nieuws waarmee zij zich *één* maakt, met uitsluiting van de mogelijkheid van een scheiding. De dood alleen kan zulke banden verscheuren.

Wij zien hier hoe God en het geloof elkaar ontmoeten, elkaar begrijpen en zich met elkaar verbinden. Hoe klaar en duidelijk toont ons deze geschiedenis dat het geloof het enige middel is om de zondige mens met God in verbinding te brengen! Zoals Ruth Noömi aankleefde, klemt het geloof zich vast aan de Middelaar, die het voorwerp is van Gods raadsbesluit en die *alleen* in staat is hem in een *zekere* verbinding met de ware God te brengen en hem een onomstotelijke positie voor Hem te doen innemen.

Inderdaad, het was een aandoenlijke, gezegende reis die deze beide bedroefde vrouwen naar Betlehem maakten! Rijk en vol was Noömi vandaar weggetrokken en arm en leeg keerde zij terug. Bestond er een toestand, die de hare aan troosteloosheid evenaarde? Beroofd van haar man en haar beide zonen, te oud om nogmaals een man toe te behoren, zonder menselijke hoop op een erfgenaam, een waar beeld van Israël. Voor haar was van

de zijde van de natuur en van de wet alles voorbij. Ja, nog meer: de hand van de HERE was tegen haar uitgestrekt en de Almachtige Zelf, die eigenlijk de steun van haar geloof had moeten zijn, vervulde haar onder de zwaarte van Zijn tuchtiging met bitterheid. Haar naam Noömi (liefelijkheid), had zij verwisseld met Mara (d.i. 'bitterheid'), "daar de HERE tegen mij getuigt, en de Almachtige mij kwaad aangedaan heeft". En Ruth, haar gezellin, weduwe en kinderloos zoals zij (die echter nooit kinderen gebaard had), bovendien een vreemdelinge, de dochter uit een vervloekt volk, had nooit de zegeningen van Israël gekend en bezat ook geen aanspraak op de beloften van God.

Zo gingen die beiden samen; de een in het volle bewustzijn van haar toestand en van de tuchtigende hand van God die op haar drukte, de andere slechts in het bezit van haar geloof en van Noömi als de enige band die haar met God verbond. Hun weg was bezaaid met moeilijkheden, maar zij zien een Ster blinken die hen leidt. De genade is gaan schijnen: God had naar zijn volk omgezien door hun brood te geven.

Beide vrouwen komen in Betlehem aan bij het begin van de gersteoogst, bereiken dus de plaats van de zegening juist op het ogenblik dat die wordt uitgedeeld. En daar zouden zij Boaz aantreffen!

De lezer die enigermate met de profetieën vertrouwd is, moet ongetwijfeld in deze hele geschiedenis een beeld zien van de geschiedenis van Israël tot op deze tijd, zowel als van de wegen van God met Zijn volk in de toekomst. Hoewel de Israëlieten wegens hun ontrouw onder de volken verdreven werden, bleven er toch nog zekere banden tussen God en het volk bestaan. Jahweh toch had door één van Zijn profeten gezegd: *"hoewel ik hen weggedreven heb onder de volken en in de landen heb*

verstrooid, zodat Ik hun slechts weinig ten heiligdom geweest ben in de landen waar zij gekomen zijn” (Ezech. 11:16).

Maar hun Elimelek was gestorven; het enige familiehoofd Israëls, Christus, de Messias, is afgesneden. Daardoor werd het volk te midden van de volken als een onvruchtbare en van haar kinderen beroofde weduwe. Wanneer het echter tot inkeer komt, het oordeel Gods over zich erkent en in ootmoed deze beker van de bitterheid drinkt, *dan* zal het morgenrood van een nieuwe dag voor dit arme volk aanbreken. Het oude volk van God, dat in zijn grijsheid het voorwerp van de tucht van God in den vreemde zal zijn, maakt zich dan in de bitterheid van haar ziel op om de zegeningen van de genade terug te vinden.

Tegelijkertijd verheft zich een nieuw Israël, een Lo-Ammi, dat “niet Zijn volk” was, maar dat vergelijkbaar met Ruth als een arm overblijfsel uit de velden van Moab terugkeert om weer “Gods volk” te worden. Het wordt ons hier in het beeld van een vreemde vrouw voorgesteld, omdat het op grond van de wet geen aanspraak heeft op de beloften en door nieuwe beginselen, door genade en geloof, in verbinding met Jahweh wordt gebracht. Op deze basis zal God het als Zijn volk erkennen en het een ereplaats geven, doordat Hij het met de heerlijkheid van David en van de Messias in verbinding brengt. Uit onvruchtbare bodem is een levende bron ontsprongen, die echter pas te voorschijn komt op het ogenblik, als alle menselijke hoop verloren is. Deze bron wordt tot stromend water, ja, tot een brede en diepe stroom, tot een stroom van goddelijke genade, die vanuit Israël uitgaat naar de zee van de Messiaanse zegen van het Vrederijk.

Hoofdstuk 2

Wij hebben in het eerste hoofdstuk gezien op wat voor wonderbare wijze het geloof van Ruth zich openbaarde. Inderdaad wonderbaar, zoals alles wat van God komt wonderbaar is!

Het hoofdstuk dat we nu gaan behandelen, stelt ons de verschillende kenmerken van dit geloof voor, alsook de zegeningen die eruit voortvloeien. Het geloof van Ruth baseerde zich tot hertoe op het werk van de genade, dat God ten gunste van Zijn volk gedaan had. Zij had echter een voorwerp voor haar geloof nodig, een persoonlijk voorwerp, en het was niet anders mogelijk of zij zou het vinden. Zij kende weliswaar deze man van vermogen nog niet, van wie in het eerste vers van dit hoofdstuk sprake is; zij hoopte echter met hem in aanraking te komen op grond van de genade. Zij zei immers tegen Noömi: *“Laat mij naar het veld gaan en aren lezen achter hem, die mij genegen zal zijn”* (vs. 2).

Dit land Israëel, waarnaar God had omgezien door hun brood te geven, zal ook voor haar wel wat aren opleveren. Hoewel arm en zonder rechten, weet zij toch dat zij op de hulp van de HERE kan rekenen. Haar weg is haar duidelijk, zoals de weg van het geloof dat steeds is; maar zij slaat hem niet eigenwillig in. Wij zijn dikwijls geneigd de slotsom van onze gedachten of de vrucht

van de wensen van ons natuurlijke hart als de weg van het geloof te beschouwen, terwijl het geloof nooit anders dan in volle afhankelijkheid van Gods Woord handelt. Ruth vroeg Noömi om raad en deze antwoordde haar: “*Ga, mijn dochter*”. Zonder twijfel zou God haar op deze weg leiden. Zijn genade doet haar dan ook het veld van Boaz vinden. Boaz, een lid van de familie van de gestorven Elimelek, treedt om zo te zeggen in diens plaats. Noömi heeft nu een beschermer in Israël gevonden, een rijk en machtig hoofd van haar familie.

Hij had de *macht* (dat is ook de betekenis van de naam Boaz) om dit arme, geheel vervallen huis weer op te richten. Het is ook de naam van één van de beide pilaren van de tempel van Salomo (1 Kon. 7:21). Boaz komt van Betlehem, roept zijn maaiers de oogstgroet toe (Ps. 129:8), en ziet direct Ruth te midden van de maaiers. Zo komt de genade het geloof tegemoet. De knecht die over de maaiers gesteld is, geeft als hij ernaar gevraagd wordt getuigenis van de Moabitische. Arm en nederig vragend, zegt hij, is zij gekomen; zij heeft zich dadelijk aan de arbeid begeven en zich nauwelijks rust gegund. Evenals deze knecht geeft de Geest van God nu getuigenis van het karakter en de werkzaamheid van ons geloof. “Zonder ophouden gedachtig aan uw arbeid van het geloof”, schrijft de apostel aan de Tessalonicenzen. Het geloof is werkzaam en rust niet vóórdát het de zegeningen verzameld heeft die God op zijn weg gestrooid heeft.

Hoe ontroerend mooi is deze eerste ontmoeting tussen Boaz en Ruth! De woorden die van de lippen van de man van vermogen vloeien, klinken als hemelse muziek in de oren van de arme vreemdelinge. Maakt hij haar verwijten over haar onbevoegd indringen? Wie kon dat van hem denken! Nee, hij zegt: ‘Hooft u niet, mijn dochter? Op *mijn* veld en op geen ander wil ik u hebben. Niets zal u dwingen het te verlaten’. Boaz beveelt haar aan de zorg van zijn maagden. Ook heeft zij niemand te vrezen; heeft hij niet

omtrent haar bevel gegeven? En biedt het veld van Boaz haar *voedsel*, zij vindt er ook gelegenheid haar *dorst* te lessen. Hoe worden hier de genadebewijzen voor Ruth vermenigvuldigd!

Maar geduld, dit hoofdstuk noemt nog andere zegeningen en het volgende hoofdstuk nog rijkere gunstbewijzen. Zij vermeerderen en groeien tot aan de grenzen van de eeuwigheid. Wat zou Ruth daarop antwoorden? Zoals het geloof reeds een wonderbare zaak is, hoeveel te meer Hij die het doel is van het geloof! Wat een majesteit, gepaard aan neerbuigende goedheid, ja, een bijna moederlijke tederheid vertoont zich in Hem! Hij verheft Zich als de koperen zuil in de tempel van Salomo en buigt Zich neer met de tere zorg van een liefde die niets met menselijke hartstocht gemeen heeft, maar die vol heilige waardigheid het voorwerp van de liefde tot Zich opheft, nadat zij zich eerst voor Hem heeft neergebogen. Zo is Boaz; en zo is onze Jezus!

Wij leren niet zomaar de hulpbronnen van de genade kennen. Deze worden pas ons deel naar de mate van de werkzaamheid van ons geloof. Langzamerhand opent Christus ons het genot van de onuitputtelijke schatten van Zijn hart. Het eerste wat Ruth doet, is op haar aangezicht vallen en zich ter aarde buigen. Zou zij niet dankbaar zijn dat Boaz zó tegen haar spreekt?

U die belijdt Christus te kennen, u hebt nooit in Hem geloofd, wanneer niet de woorden uit Zijn mond u aan Zijn voeten hebben doen neervallen!

U, geleerden van deze dagen, met uw koude harten en dorre zielen, die vermetel de naam christen draagt, maar die de staf breekt over het Woord van onze Heer, in plaats van het aan te nemen; dwazen, die u in uw hoogmoed boven Hem verheft en uw afbrekende kritiek over Zijn Woord Hem in het gezicht slingert, die in feite ernstiger is dan de vloeken van ruwe soldaten, terwijl u als verpletterd aan Zijn voeten moest vallen...gaat heen, trekt u

terug, volhardt in uw hoogmoed, totdat het oordeel u treft! De velden van de ware Boaz, zijn beloften en zijn Persoon, zullen u nooit toebehoren.

Ruth opent nu op haar beurt de mond. *“Waarom”,* vraagt zij, *“betoont u mij uw gunst, dat u uw oog slaat op mij, hoewel ik een vreemdelinge ben?”* Dit *“waarom”* is mooi; het getuigt van diepe ootmoed bij deze jonge vrouw. Zij wil daarmee zeggen: ‘Ik heb geen recht op uw gunst’. Zij houdt zich slechts met zichzelf bezig om haar onwaardigheid te erkennen; maar wat schat zij Boaz hoog! ‘U hebt mij aangezien, hoewel ik niet anders dan een vreemdelinge ben!’

De knecht had al getuigenis afgelegd van de arme Moabitische; en nu is het de heer zelf, die haar zegt wat hij in haar vindt. Zij was hem niet met haar gerechtigheid tegemoet getreden, zoals eens Job voor het aangezicht van God verscheen. Haar ervaringen beginnen daar waar die van Job eindigen; en hij aan wiens voeten zij neergezonken was, neemt het nu op zich haar deugden in het licht te stellen. Want hij wist alles: *“Mij is omstandig medegedeeld alles wat u voor uw schoonmoeder gedaan hebt na de dood van uw man, en hoe u uw vader en uw moeder en het land uwer geboorte hebt verlaten en gegaan bent naar een volk, dat u tevoren niet kende”*. Boaz stelt bij Ruth de arbeid van de liefde, de vrucht van het geloof vast; haar zorg voor Noömi, een beeld van het benauwde en verdrukte volk, was door hem niet onopgemerkt gebleven. Ja, deze arme dochter van Moab was een ware Israëlitische, in wie geen bedrog was. Ook had zij als een ware dochter van Abraham haar land en haar familie verlaten en zich begeven naar een volk dat haar onbekend was. Boaz drukt het zegel van zijn goedkeuring op zoveel liefde en geloof, en geeft haar dan de belofte van een beloning: *“De HERE vergelde u uw daad, en uw loon valle u onverkort ten deel van de HERE, de God van Israël, onder wiens vleugelen u bent komen schuilen”*.

De *beloning* is niet het doel van het geloof, maar het dient ter bemoediging. Ruth antwoordt, net zoals Mozes in Exodus 33:13. De lof van Boaz maakt haar niet hoogmoedig; zij voelt dat alles genade is en wenst nog meer genade te ontvangen. Zij erkent zijn gezag en beschouwt zichzelf als zijn onwaardige dienstmaagd. Dan geeft Boaz haar een bewijs van erkenning door haar aan zijn maaltijd uit te nodigen. Ruth zit aan de tafel van Boaz! Wat een eer voor de arme vreemdelinge! *“Zij at en werd verzadigd en hield over”*. Lijkt het niet alsof wij de vermenigvuldiging van de broden door de Heer Jezus bijwonen?

De gemeenschap die Ruth zojuist aan de tafel van Boaz gevonden heeft, doet haar echter haar plicht niet vergeten. Integendeel, zij put daaruit frisse kracht tot hernieuwde arbeid en wel met een resultaat dat nog rijker is dan het vorige. Ons werk moet, wil het zegenrijke gevolgen hebben, ontspringen uit dat wat wij voor onszelf ontvangen hebben; en het zal nog meer vrucht dragen naarmate wij persoonlijk de tegenwoordigheid van de Heer genoten hebben. Een hart dat van Christus spijs en drank ontvangen heeft, kan nooit zelfzuchtig zijn. Staat er niet geschreven: *“Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien”* (Joh. 7:38)? Ruth denkt aan Noömi en brengt haar bij haar thuiskomst het overschot van de maaltijd mee en ook de aren die zij opgelezen heeft, opdat haar schoonmoeder ook verzadigd wordt. Zo wijdt ook de gelovige zijn arbeid aan Gods volk en zoekt hun welzijn te bevorderen. Hoe weinig christenen brengen dat in praktijk! Van welk belang is het welzijn van de gemeente van Christus voor hen, die aan hun eigen kerk of volk de voorkeur geven? Het lijkt wel dat deze onverschillige harten geen acht slaan op het arme, verdrukte volk van God. Zij houden zich misschien bezig met het evangeliewerk in de wereld; maar een hart dat met de Heer in gemeenschap leeft, offert niet het ene op aan het andere. De apostel Paulus was zowel dienstknecht van de gemeente als dienstknecht van het evangelie.

Hij had de gemeente, die Christus in Zijn liefde met Zijn eigen bloed gekocht had, lief.

Noömi's hart is vol dankbaarheid tegenover de man, die naar Ruth omgekeken heeft, toen hij haar als een vreemdelinge had kunnen afwijzen. Hoe mooi is het gesprek tussen deze beide godvrezende vrouwen! Ruth spreekt de naam van Boaz ('in Hem is kracht') uit, en Noömi antwoordt met dankzegging aan Hem die Zijn weldadigheid niet heeft nagelaten aan de levenden en aan de doden. De gezindheid van Noömi is echt treffend. Ruth toont meer het eerste vuur van een jeugdig geloof, terwijl Noömi de ervaring van het geloof openbaart dat in de school van de beproeving gerijpt is. Jonge gelovigen, acht de ervaring niet gering van hen die de Heer lange tijd vóór u gekend hebben! Noömi licht haar schoondochter beter in: *"Die man is aan ons verwant, hij is een van onze lossers"* (vgl. Lev. 25:25vv.; Deut. 25:5).

De ervaring gaat altijd met inzicht gepaard. Noömi is zich ervan bewust wat in Israël betaamt, wat de orde betreft die het huis van God tot sieraad strekt. De overleggingen van de christelijke ervaring verbinden de ziel steeds met de familie van Gods kinderen en met Christus, zoals de raad van Noömi Ruth verbond aan de omgeving van Boaz. Tegelijkertijd scheiden zij ons van alle andere velden (vs. 22). Misschien zouden deze Ruth evenveel aren aanbieden, maar de tegenwoordigheid van hem met wie het hart van Ruth van nu aan onafscheidelijk verbonden is, en ook de vrede en de vreugde die hij biedt, zouden ontbreken. Dit is de kostelijke ervaring van hen die op de geloofsweg oud geworden zijn, want zij draagt ertoe bij om bij jongeren een heilige wandel te bewerken. Zo is het ook de mond van de ervaring, die altijd het meest tot danken bereid is; want zij kent de genade en goedheid van God, zowel in het heden als in het verleden. Ruth houdt zich bij Boaz en zij woont bij haar schoonmoeder.

Hoofdstuk 3

Zoals al is opgemerkt, is Noömi niet slechts een voorbeeld van *ervaring*, maar ook van *inzicht*. Voor Ruth was het gelukkig zo'n leidsvrouw te hebben gevonden! Noömi beveelt maar haar geboden zijn niet zwaar, omdat het geboden van de *liefde* zijn: *"Mijn dochter, zou ik voor u geen rust zoeken, opdat het u welga?"* (vs. 1). Wat zij regelt, heeft alleen plaats met het oog op het welzijn van de door haar geliefde en ook omdat zij het hart van Boaz kent: *"Is Boaz niet onze bloedverwant?"* Ruth, een vrouw van geloof, gehoorzaamt: *"Zij deed naar alles wat haar schoonmoeder haar geboden had"*. Laten wij toch altijd op dezelfde wijze gehoorzamen! Voor hen die weten dat God hen liefheeft en alleen hun rust en hun geluk op het oog heeft, en dat Christus hen liefheeft en hen steeds op Zijn hart draagt, is dit niet zwaar. Wel echter, wanneer iemand zichzelf wil tevreden stellen en geluk en rust buiten Christus vinden wil.

De arbeid van Boaz naderde zijn einde; nadat het graan geoogst was, moest het op de dorsvloer gewand en vervolgens in de schuren opgeborgen worden. Zijn hart was vrolijk; zal hij de arme Moabitische van zich stoten? Noömi is vol vertrouwen en weet Ruth de weg te wijzen die haar tot zegen strekt: *"Baad u dan en zelf u en doe uw opperkleed aan en daal af naar de dorsvloer."*

Maar laat de man niets van u merken, voordat hij gereed is met eten en drinken. Als hij zich neerlegt, moet u goed letten op de plaats waar hij ligt; kom dan nader en sla zijn voetendek op en leg u neer. Dan zal hij u wel duidelijk maken, wat u doen moet” (vs. 3-4). Ruth moet zich op deze ontmoeting voorbereiden, zich aan zijn voeten neerleggen en op zijn woord wachten. Op dezelfde wijze zal het arme overblijfsel van Israël zich gedragen, dat trouw bevonden zal worden voor het aangezicht van de Messias na de lange nacht van wachten.

Maar laat mij de vraag stellen: Moet dit niet met nog meer recht ook ons kenmerk zijn? Wij hebben de vermaning gehoord om ons te baden, te zalven, en ons voor Hem alleen te versieren. Hebben wij dit vergeten? Waar bevinden wij ons in dit ogenblik? Hebben wij Zijn dorsvloer betreden om daar de nacht door te brengen? Of bevinden wij ons op een vreemde dorsvloer? Hebben wij, evenals Ruth, uit de grond van ons hart geantwoord: *“Al wat u zegt, zal ik doen”*? Ja, Hij wil dat wij in werkelijkheid Hem waardig zijn, dat wij aan Zijn voeten liggen, Zijn recht op ons erkennen en gedurende de nachtelijke uren stil en rustig op Zijn woord wachten. Spoedig zal onze Boaz Zijn stilzwijgen verbreken. Zal dit gebeuren om ons ernstig te vermanen, of om Zijn goedkeuring aan ons gedrag te schenken? Midden in de nacht werd Ruth door Boaz herkend. Zij heeft zich onder zijn hoede gesteld en hij zegende haar.

Het boek Ruth, deze geschiedenis van de genade, is vol van zegeningen, zowel van de gever als van de ontvanger. Alle harten zijn gelukkig, zodra Boaz zich laat zien. Zijn tegenwoordigheid brengt lof en dank teweeg, want hij strooit de gunstbewijzen van de genade rechts en links om zich heen. Wat een onuitsprekelijk geluk is het onze Boaz lof te kunnen brengen! Maar is het ook niet heerlijk om evenals Ruth het getuigenis van Zijn goedkeuring te ontvangen? Laten wij toch meer daarnaar verlangen! Het is verootmoedigend voor ons, eraan te moeten denken dat wij deze

goedkeuring zo weinig zoeken. De lof van de mensen blaast ons op, maar Zijn lof nooit. Dat wat Zijn oneindige genade in ons ziet, heeft Zijn goedkeuring; en Hij ziet in ons wat Zijn genade bewerkt heeft en wat in overeenstemming met Zijn gedachten is.

Boaz prijst Ruth, omdat zij met haar laatste liefdedaad de eerste nog heeft overtroffen. In het begin had zij haar liefde bewezen voor haar schoonmoeder, in wie zij het volk van God had ontmoet; en wat zij nu doet, bewijst haar liefde tot Boaz. Zij was geen jonge mannen achternagegaan, hetzij arm of rijk; zij had niemand gezocht die aan haar natuurlijke verlangen voldoening kon geven; maar zij was bij *hem* gekomen. Zij erkende de rechten die *hij* op haar had. Boaz spreekt haar nu moed in en belooft haar de vervulling van al haar wensen (vs. 11). Wat een bemoediging voor hen die trouw zijn! Wij ontvangen alles uit genade, maar Hij geeft ons ook meer, naarmate wij in gehoorzaamheid wandelen en ons aan Hem overgeven. *“Geeft en u zal worden gegeven; een goede, ingedrukte, geschudde, overlopende maat zal men in uw schoot geven”* (Luc. 6:38).

Zodra Ruth Boaz had leren kennen, deed zij alles met het oog op hem; en nu doet hij alles voor haar. Het voldoet onze Heer niet, op enigerlei wijze onze schuldenaar te blijven. Nee, ook Hij wil voor hem die trouw is van hart, alle behoeften vervullen.

“Want ieder in de poort van mijn volk weet, dat u een deugdzame vrouw bent” (vs. 11). Ruth verenigde in zich de eigenschappen, waarvan de apostel Petrus spreekt en die iemand niet leeg noch onvruchtbaar laten in de kennis van onze Heer Jezus Christus. Zij voegde bij haar geloof de deugd, en bij de deugd de kennis, en bij de kennis de matigheid, bij de matigheid de volharding, en bij de volharding de godsvrucht. Zij voegde bij de broederlijke liefde, en toonde meer goedheid aan het einde dan in het begin. Ook werd haar rijkelijk verleend de ingang in het Koninkrijk.

Het hart van Boaz was door haar trouw getroffen: *“Alles wat u zegt, zal ik voor u doen”*. Wat een voorbeeld voor ons! Laat het ons ijverig streven zijn óók zo’n antwoord te ontvangen! De gemeente te Filadelfia ontving het. Zij had het woord van Jezus bewaard en, evenals Ruth, in volharding en in praktische heiligheid gewandeld. Daarom zegt de Heer tegen hen: Ik zal alles voor u doen! Ook het arme Joodse overblijfsel zal de Heer aan het einde zegenen naar de deugd, heiligheid en praktische gerechtigheid die het in zijn wandel tonen zal. Hij zegent ons op soortgelijke wijze, zoals zo treffend blijkt uit wat geschreven staat in 1 Johannes: *“(…) en wij ontvangen van Hem al wat wij bidden, daar wij zijn geboden bewaren en doen wat welgevallig is voor zijn aangezicht”* (3:22).

Er was echter nog een *nadere* bloedverwant, die meer recht had op de lossing van Ruth dan Boaz. Zal of kan hij van dit recht gebruik maken? Later zullen wij hierop terugkomen.

Ruth genoot intussen het voorrecht tot aan de morgen aan de voeten van Boaz te liggen. Dit zal ook het deel van het overblijfsel zijn, en het is ook ons voorrecht. Zolang de ‘nacht’ duurt, mogen wij aan Zijn voeten rusten. Is dat geen gezegende plaats? Aan Zijn voeten zich te bevinden, in het bewustzijn van Zijn goedkeuring ten opzichte van onze wandel, als de ontvangers van Zijn beloften, als de voorwerpen van Zijn liefde, en vervuld met de zekerheid dat Hij ons gehoord heeft en dat al de moeilijkheden van een leven in ellende spoedig een einde zullen nemen, om plaats te maken voor de openbaring van onze vereniging met Hem en het bezit van de heerlijke vruchten van Zijn werk – is er een heerlijker plaats te bedenken?

Nu is het Boaz (vs. 14), die voor de goede naam van Ruth zorgdraagt en de heiligheid rechtvaardigt van haar, die hij tot zijn gezellin wil maken. Vóórdat hij echter haar zaak in het openbaar behandelt, vult hij haar sluier (mantel) met gerst en geeft haar in het

verborgen een onderpand van hetgeen hij voor haar doen wil (vs. 15). Zo handelt de Heer ook met ons. De morgen breekt spoedig aan. Vóórdát wij Hem echter zien of herkennen kunnen, heeft Hij ons al de Heilige Geest van de belofte gegeven als onderpand van ons toekomstige erfdeel.

Rijk beladen keerde Ruth naar haar schoonmoeder terug en deelde haar mee, niet wat zij voor Boaz gedaan, maar alles wat die man aan *haar* gedaan had. Haar hart was vol van hem, en haar schoonmoeder moet haar vermanen *geduld* te hebben. Zij zal niet lang meer hebben te wachten; want hij die haar zaak op zich genomen heeft, zal niet rusten om die tot het doel te brengen. *“Die man, zegt Noömi, “zal niet rusten, voordat hij vandaag deze zaak tot een einde heeft gebracht”.* Waarom? Omdat hij Ruth liefheeft. Dat is de grote beweegreden van al zijn bemoeienissen.

Geliefden, spreken wij ook zoals Noömi? Hebben wij het blijde bewustzijn van de liefde van Jezus jegens ons? Verwachten wij Hem als Degene die Zich geen rust gunnen zal, totdat Hij de zaak tot een einde gebracht heeft? Dit “heden” betekent de dagelijkse verwachting van onze Heer. Hij wil ons bij Zich hebben. Nog slechts een weinig geduld, en Hij die te komen staat, zal komen en niet vertoeven!

Hoofdstuk 4

Noömi had de waarheid gesproken. Boaz gunde zich niet eerder rust, totdat het werk volbracht was dat hij in goedheid en met geestkracht op zich had genomen. Hij wilde dat zijn geliefde rust vond en gelukkig zou zijn (Ruth 3:1). Ook wist hij dat dit alleen in verbondenheid met *hem* zou kunnen gebeuren. Zo is het ook met de Heer en onszelf. Zijn leven hier beneden was een leven van arbeid voor ons, en het bereikte het hoogtepunt in de onuitsprekelijke zielsangst aan het kruis. Daarmee heeft Hij Zijn belofte “Ik zal u rust geven” vervuld. De rust voor ons geweten hebben wij al verkregen door Zijn werk; evenzo bezitten wij de rust voor ons hart door de kennis van Zijn aanbiddelijke Persoon. Maar de Heer werkt nog steeds voort om ons in de *toekomende* rust te brengen, de rust die overblijft voor het volk van God.

Boaz wenste ook nog om een andere reden aan zijn geliefde rust te verschaffen, want zij had gearbeid en met het volk van God geleden. Zo spreekt de Heilige Geest tot ons: “(...) *daar het rechtvaardig is bij God aan hen die u verdrukken, verdrukking te vergelden en aan u die verdrukt wordt, rust met ons bij de openbaring van de Heer Jezus van de hemel met de engelen van zijn kracht*” (2 Tess. 1:6-7). “Want God is niet onrechtvaardig om uw werk te vergeten en de

liefde die u betoond hebt voor zijn naam, doordat u de heiligen gediend hebt en dient” (Hebr. 6:10).

Het boek Ruth spreekt veel over *arbeid* en *rust*: over arbeid en rust in het dienen, over de arbeid en de rust van het geloof, over de arbeid en de rust van de genade. De maaiers arbeidden en rustten; en ook Boaz, de heer van de oogst; zo ook Ruth, de bruid van zijn keuze. Hoe vreedzaam rustte zij aan de voeten van Boaz gedurende de uren van de nacht! En hoe rustig was zij daarna in de stille verwachting, dat de bemoeiingen van haar lossen haar rust zouden schenken!

Naar de gewoonte in Israël ging het erom, de naam van de gestorvene te doen voortleven en zijn erfdeel in stand te houden. Dit was een plicht die aan de nabestaanden opgelegd was. Nu was er een man, die meer recht op de erfenis van Elimelek had dan Boaz; en tot deze wendde Boaz zich in de tegenwoordigheid van veel getuigen. Deze man zou de erfenis graag aanvaard hebben. Maar hij wist dat de kinderen niet zijn eigen kinderen zouden zijn, en daarom weigerde hij Ruth te aanvaarden. Indien hij haar tot vrouw zou nemen, zou hij daardoor zijn eigen erfdeel te gronde richten, omdat het bezit van kinderen uit Ruth noch aan hem, noch aan zijn zaad ten goede zou komen.

Deze naaste bloedverwant is een sprekend voorbeeld van de wet. De wet die inderdaad het oudste recht op Israël had, eist en neemt, evenals die man, maar geeft niets. De wet zou ophouden wet te zijn, als zij het werk van de genade op zich zou kunnen nemen. Intussen is de wet *zelf* niet de oorzaak van deze krachteloosheid, maar de *mens* tot wie de wet komt. De wet verwacht iets van de mens, maar deze is onbekwaam om zich aan God te onderwerpen. Zij belooft het leven, echter onder voorwaarde van gehoorzaamheid; daar de mens zondig en ongehoorzaam is, kan de wet niet anders doen dan hem *veroordelen*. De wet is een bediening van de dood en zij

kan aan de ‘doden’ geen leven geven. Doordat zij onvruchtbaar is, kan zij nooit nakomelingen hebben en kinderen voortbrengen die tot het geslacht van de Messias behoren.

De genade *alleen* kan dit werk op zich nemen. Doordat zij de mens als volkomen verloren beschouwt en niets van hem verwacht, legt zij geen verplichtingen op, doet de mens ook geen toezeggingen, maar *geeft* zij vrijwillig. Zij doet dat zonder ophouden en voor eeuwig. Zij verwekt het nieuwe leven door middel van een onvergankelijk zaad, en deelt dat leven mee. Zij brengt de mens in verbinding met God en laat hem vruchten voortbrengen die God kan erkennen; daarna voert zij hem in de heerlijkheid.

Zo verklaart de wet zich dus onmachtig om Ruth te (ver)lossen in de aanwezigheid van Boaz, een beeld van “de tweede Mens”, in Wie de sterkte is. Deze zal het volk Israël weer doen opstaan en dan zal Hij “zaad zien”, zoals Jesaja zegt, maar niet vóórdát Hij zoals wij weten, “*Zijn ziel zal uitgestort hebben in de dood*” (Jes. 53). In de tussentijd is het hele resultaat van het werk van Christus aan het kruis reeds op ons als gelovigen van toepassing. Wat betreft de toestand van onze ziel zijn wij reeds met Hem opgewekt, en met het oog op ons lichaam zullen wij spoedig Hem gelijk zijn. Voor ons is Boaz een type van de opgestane Christus.

De naaste bloedverwant trekt zijn schoen uit: de wet doet afstand van haar recht ten behoeve van Christus. Boaz lost het erfdeel om Ruth te bezitten, want hij stelde meer belang in het welzijn van deze vreemde, dan in alles wat haar toebehoorde. Christus heeft voor de gemeente nog veel meer gedaan. Hij heeft alles wat Hij bezat, *prijgsgegeven* om haar te verkrijgen. Het arme overblijfsel van Israël zal dat ook met vreugde erkennen, wanneer het eens zijn Messias, die het verworpen heeft, in heerlijkheid ziet terugkomen.

De getuigen van deze gebeurtenis, het volk en de oudsten, zegenen de machtige Boaz en juichen hem toe, want zo’n goedheid verdient

alle lof. De Heilige Geest legt profetische woorden in hun mond: *“De HERE make de vrouw die in uw huis komt, als Rachel en Lea, die beiden het huis van Israël gebouwd hebben!”* (vs. 11). Met de arme Moabitische begint om zo te zeggen de geschiedenis van het volk opnieuw, en wel op de bodem van de genade.

Niet Lea, maar de geliefde *Rachel*, de vrouw van Jakobs eerste keus, voor wie hij zo lang gediend had om haar te verwerven, neemt hier de eerste plaats in. In elk opzicht, in iedere omstandigheid, richt het boek Ruth ons oog op de *genade*. *“Handel dan kloek in Efrata (of: “Word machtig in Efrata!”) en maak u een naam in Betlehem!”* Deze steden, die beide een getuigenis van de genade zijn, zullen ook getuige zijn van Boaz' macht: *“uw huis worde als het huis van Peres, die Tamar aan Juda baarde, door het kroost dat de HERE u geven zal uit deze jonge vrouw”*. Zijn nakomelingschap moge doorbreken, zoals eens Peres, naar de verkiezing van de genade! *“En de HERE schonk haar zwangerschap en zij baarde een zoon”*. Met het oog op deze erfgenaam die de genade had gegeven, nemen de *vrouwen* de profetische gedachtegang van het volk weer op. Zij zeggen tot Noömi: *“Geprezen zij de HERE, die het u heden niet laat ontbreken aan een lossen en zijn naam worde vermaard in Israël”*. Op het hoofd van deze zoon van Boaz wordt het recht van de voltrokken lossing overgedragen; en zij zien daarin profetisch de toekomstige lossing, die de uit Ruth geboren man teweeg zou brengen: *“En hij zal uw ziel verkwikken en u in uw ouderdom verzorgen”*. Het is alsof zij zien op Hem, die Zijn volk in hun ouderdom tot steun zou zijn, een hersteller in zwakheid. Zijn naam zou met die van Ruth verbonden wezen; met de naam van dat arme overblijfsel dat aan Noömi, als beeld van het zwaar beproefde volk van God was gehecht en dat voor haar meer waarde had dan een volkomen aantal zonen (vs. 15).

Noömi verzorgt het kind op haar schoot; hij komt – evenals de Messias – uit dit onvruchtbare volk te voorschijn. De burinnen

heffen dan gelijktijdig ook haar profetische lofzang aan: *“Aan Noömi is een zoon geboren; en zij noemden hem Obed. Deze is de vader van Isai, de vader van David”*. De kring wordt vertrouwelijker en daarmee neemt ook de kennis toe. Hoe nauwer men met het volk van God verbonden is, des te meer waardeert men Christus en Zijn genade. Als men tevreden is met een uiterlijke bloedverwantschap met het volk en de oudsten, dan zal men het in geestelijke kennis niet ver brengen, terwijl het hart dat praktisch met de gemeente van God verbonden is, een vertrouwelijke en persoonlijke kennis van Christus zal hebben.

“Aan Noömi is een zoon geboren”. Zo zal eenmaal het toekomstige Israël zich over Hem verblijden, zoals men zich verblijdt over de oogst, zoals men blij is wanneer men de buit uitdeelt. En men zal zeggen: *“Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op zijn schouder en men noemt hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst”* (Jes. 9).

“Zij noemden hem Obed”. Obed betekent: ‘knecht’. Boven alle andere wonderbare namen van de Heer Jezus is deze titel de roemrijkste. De *Dienstknecht* is de wortel en het geslacht van David, de drager van de koninklijke genade. Springen onze harten niet op van vreugde, als wij Hem met deze naam aanroepen? Want Hij die de Raadsman en de Sterke God is, heeft *gediend, dient* en *blijft eeuwig dienen*, tot zegen van allen die Hij liefheeft. Onze hoogste zegeningen zijn verbonden met deze titel *“Dienstknecht”*: Zijn overgave aan God, Zijn liefde tot ons, Zijn hele werk tot opoffering van Zijn eigen leven, Zijn huidige genade die afdaalt om ons de voeten te wassen en Zijn eeuwige liefdedienst, als wij eenmaal bij Hem zullen zijn in de heerlijkheid van het Vaderhuis!